

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
від 16.02.2017

ЗАТВЕРДЖЕНО :
наказ директора
О.Мальченко
від 16.02.2023р № 35/1

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 39
для водія автотранспорту категорії «В»

1. Загальні положення

1.1. До керування автомобілем категорії «В» допускаються особи (далі — водії) не молодше 18 років, які мають посвідчення на право управління відповідним типом транспортного засобу і пройшли:

- професійну підготовку;
- медичний огляд (при ухиленні працівника від проходження медичних оглядів, працівник до виконання трудових обов'язків не допускається);
- вступний інструктаж;
- первинний інструктаж на робочому місці;
- інструктаж з пожежної безпеки.

1.2. Водій зобов'язаний:

1.2.1. Дотримуватися норм, правил і інструкцій з охорони праці і пожежної безпеки, правил дорожнього руху, правил внутрішнього трудового розпорядку.

1.2.2. негайно повідомляти своєму безпосередньому керівнику про несправності автомобіля, нещасний випадок чи аварію, що відбулися, про ознаки професійного захворювання, а також про ситуацію, яка створює загрозу життю і здоров'ю людей.

1.2.3. Вміти поводитися з пожежним інвентарем і правильно використовувати його у разі виникнення пожежі.

1.3. Забороняється вживати спиртні напої, а також приступати до роботи в стані алкогольного, наркотичного або токсикологічного сп'яніння. Палити дозволяється тільки у спеціально відведених місцях.

1.4. Небезпечними і шкідливими виробничими факторами на робочому місці водія є:

- наїзди проїжджаючих транспортних засобів;
- наїзди при самовільному русі транспортних засобів;
- порушення правил дорожнього руху пішоходами, що призводять до аварійних ситуацій;
- термічні фактори (пожежі, вибухи, опіки паром, рідиною із радіатора);
- злочинні дії пасажирів та інших осіб;
- нервово-емоційне напруження при управлінні автомобілем;
- монотонність праці при управлінні автомобілем;
- підвищена або знижена температура та швидкість руху повітря.

1.5. При захворюванні або травмуванні як на роботі, так і поза нею необхідно повідомити про це керівника та звернутися до лікувального закладу.

1.6. У разі настання нещасного випадку потрібно надати допомогу потерпілому відповідно до інструкції з надання долікарської допомоги, викликати працівника медичної служби (тел. 103). Зберегти до розслідування обстановку на робочому місці такою, якою вона була в момент випадку, якщо це не загрожує життю і здоров'ю присутніх і не призведе до аварії. У будь-якому разі слід повідомити про те, що трапилося, безпосереднього керівника.

1.7. У разі виявленні несправності автомобіля, чи його елементів та пристроїв, повідомити про це керівника. Виїжджати на несправному автомобілі при загрозі безпеці руху забороняється.

1.8. Водій автомобіля щорічно повинен проходити черговий медичний огляд.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. При підготовці автомобіля до виїзду водій зобов'язаний перевірити:

- наявність посвідчення на право водіння автомобіля, інші супровідні документи (у разі необхідності);

- технічний стан автомобіля, справність гальмової системи, рульового управління, приладів освітлення і сигналізації, склоочисників, установку дзеркал, чистоту і видимість номерних знаків, а також відсутність підтікання палива, мастила, води;
- тиск повітря в шинах;
- заправку автомобіля паливом, мастилом, охолоджувальною та гальмовою рідиною;
- наявність запасного колеса, буксирного троса, аптечки першої допомоги, домкрата, вогнегасника.

2.2. Заправку автомобіля паливом проводити при непрацюючому двигуні. Заправку автомобілів потрібно проводити з бензоколонки зі шлангом, забезпеченим роздавальним пістолетом.

На заправному пункті забороняється:

- палити і користуватися відкритим вогнем;
- проводити ремонтні та регулювальні роботи;
- заправляти автомобіль паливом при працюючому двигуні;
- допускати перелив і розлив палива;
- користуватися мобільними телефонами.

2.3. Перед заправкою системи охолодження двигуна антифризом необхідно перевірити, чи немає в системі охолодження (у з'єднувальних шлангах, радіаторі, сальниках) течі.

2.4. Виїзд автомобіля на маршрут слідування з несправностями, що загрожують безпеці руху, забороняється.

2.5. Перед запуском двигуна необхідно переконатися, що автомобіль загальмований стоянковим гальмом, а важіль перемикачів передач поставлений у нейтральне положення.

2.6. Забороняється здійснювати запуск двигуна шляхом буксирування автомобіля та перемикачів ланцюга живлення стартера.

2.7. Перевіряти технічний стан автомобіля і його агрегатів перед виїздом з території підприємства і після повернення на підприємство слід при загальмованих колесах.

Виняток із цього правила складає випадок випробовування гальм.

2.8. Для огляду автомобіля в темний час доби потрібно користуватися світловідбивальним жилетом, переносним електричним світильником напругою не вище 12 В із запобіжною сіткою або електричним ліхтарем з автономним живленням.

2.9. При перевірці технічного стану автомобіля необхідно перевіряти також номенклатуру й справність інструментів і пристосування, що видаються водієві.

2.10. Перед початком роботи водій зобов'язаний перевірити, щоб:

- вітрове та бокове скло не мало тріщин та затемнень, що утруднюють видимість;
- бокове скло плавно пересувалося від руки або склопідйомними механізмами;
- на сидінні та спинці сидіння не було провалів, рваних місць, пружин, що виступають, і гострих кутів;
- сидіння і спинка повинні мати справне регулювання, що забезпечує зручну посадку водія;
- замки всіх дверей були справними, що виключає можливість їх самовільного відкривання під час руху;
- опалювальні пристрої салону в холодний час були справними;
- підлога салону автомобіля була заслана килимком, який не має отворів та інших пошкоджень.

2.11. Водій зобов'язаний перевірити, щоб автомобіль був забезпечений знаком аварійної зупинки або проблесковим червоним ліхтарем.

2.12. Водій не має права виїжджати на автомобілі, якщо його технічний стан не відповідає Правилам дорожнього руху, Правилам технічної експлуатації рухомого складу автомобільного транспорту і Правилам охорони праці на автомобільному транспорті.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

- 3.1. Виконувати вимоги правил руху і вказівки регулювальників руху відповідно до Правил дорожнього руху.
- 3.2. Вибирати швидкість руху з урахуванням дорожніх умов, видимості й оглядовості, інтенсивності та характеру руху на дорогах, особливостей стану автомобіля і вантажу, що перевозиться, або пасажирів.
- 3.3. Перед подачею автомобіля назад водій повинен переконатися, що його ніхто не об'їжджає і поблизу немає людей або якихось перешкод.
- 3.4. Забороняється управляти автомобілем при відкритих дверях.
- 3.5. Особи, які знаходяться в автомобілі, зобов'язані виконувати вимоги водія з питань безпеки.
- 3.6. Під час зупинки (стоянки) автомобіля водій, залишаючи транспортний засіб, повинен вжити заходів проти самовільного його руху: зупинити двигун, встановити важіль перемикачів передач у нейтральне положення, загальмувати автомобіль стоянковим гальмом. На спусках і підйомах, де спосіб постановки не регламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїжджої частини так, щоб виключити можливість їх самовільного руху.
- 3.7. Виходячи з салону автомобіля, водій повинен переконатися у стані поверхні (наявність вибоїн, слизькості, сторонніх предметів тощо), а при виході на проїжджу частину дороги — ще й у відсутності руху як у попутному, так і в зустрічному напрямках.
- 3.8. Під час ремонту автомобіля на маршруті слідування водій зобов'язаний виконувати вимоги безпеки:

- з'їхати на узбіччя дороги;
- встановити знаки безпеки;
- включити габаритні вогні при поганій видимості;
- зупинити автомобіль за допомогою стоянкової гальмової системи;
- підкласти під колеса упори.

При роботах на узбіччі під автомобілем забороняється знаходитися з боку проїжджої частини.

- 3.9. При проведенні ремонтних робіт в неопалювальному приміщенні або на відкритому повітрі, лежачи під автомобілем або стоячи навколішки, необхідно застосовувати лежак, мати.
- 3.10. Забороняється підігрівати двигун відкритим вогнем.
- 3.11. При перегріванні двигуна пробку радіатора можна відкривати тільки тоді, коли температура води (рідини) впаде нижче за 90 °С, інакше при відкриванні пробки може статися викид охолоджуючої рідини. Пробку радіатора на гарячому двигуні необхідно відкривати у рукавицях або накривши її ганчіркою. Пробку слід відкривати обережно, не допускаючи інтенсивного виходу пари в бік того, хто відкриває.
- 3.12. Для попередження випадків обмороження при усуненні несправностей зимою в дорозі слід працювати тільки в рукавицях. Забороняється торкатися металевих предметів, деталей та інструменту руками без рукавиць.
- 3.13. Для запобігання виникнення пожежі на автомобілі забороняється:
- подавати при несправній паливній системі бензин в карбюратор із ємності самопливом за допомогою шланга або іншим способом;
 - проводити ремонт паливної системи при працюючому двигуні, включеному запалюванні;
 - залишати в салоні автомобіля або на двигуні забруднені маслом або паливом використані обтиральні матеріали;
 - підігрівати двигун та інші агрегати відкритим вогнем, а також користуватися ним у безпосередній близькості від приладів системи живлення двигуна;
 - палити, або користуватися відкритим вогнем під час визначення наявності палива у баку, а також при заправці автомобіля.
- 3.14. Водієві забороняється:

- керувати автомобілем в стані алкогольного, наркотичного або токсикологічного сп'яніння, а також у стані хвороби або втоми;
- передавати керування автомобілем третім особам;
- самовільно відхилятися від встановленого маршруту;
- брати пасажирів, якщо це не передбачено виробничим процесом;
- перевозити вантаж, якщо він закриває огляд шляху;
- перевозити вантаж в несправній тарі;
- відривати за допомогою автомобіля вантаж, що знаходиться в ґрунті або примерз;
- користуватися відкритим вогнем під час перевірки рівня електроліту в акумуляторній батареї, рівня пального у баку та при усуненні несправностей механізмів;
- зберігати і перевозити в салоні бензин та інші легкозаймисті рідини;
- відпочивати або спати в салоні автомобіля при працюючому двигуні;
- допускати до ремонту автомобіля на маршруті слідування сторонніх осіб (супроводжуючих, пасажирів тощо);
- встановлювати домкрат на випадкові предмети;
- виконувати будь-які роботи, знаходячись під автомобілем, вивішеному тільки на домкраті, без встановлення надійної опори;
- використовувати як підставку під вивішений автомобіль випадкові предмети: камені, цеглини тощо.
- користуватися під час керування автомобілем будь-якими засобами зв'язку (мобільними телефонами, комунікаторами тощо).

3.15. Під час буксирування транспортного засобу неухильно дотримуватися Правил дорожнього руху.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Після повернення з маршруту слідування очистити автомобіль від бруду і поставити на місце, відведене для стоянки. При необхідності – відправити автомобіль на технічне обслуговування.
- 4.2. Залишатися на нічліг в закритому автомобілі забороняється.
- 4.3. Під час зупинки автомобіля водій, покидаючи кабінку, повинен вжити всіх заходів проти самовільного руху: вимкнути запалювання або перекрити подачу палива, встановити важіль перемикачів передач у нейтральне положення, загальмувати авто стоянковим гальмом. Якщо автомобіль стоїть навіть на незначному схилі, необхідно додатково поставити під колеса упорні колодки.
- 4.4. Перед тим як поставити автомобіль на місце стоянки, водій повинен переконатися у відсутності витіку палива або усунути його.
- 4.5. Під час зупинки й стоянки на неосвітлених ділянках дороги в темний час доби або в інших умовах недостатньої видимості на автомобілі повинні бути включені габаритні або стоянкові вогні.
- 4.6. Ширина проїзду між автомобілями в приміщеннях для стоянки повинна бути достатньою для вільного в'їзду автомобіля на своє місце (за один маневр), а відстань від межі проїзду до автомобіля — не менше ніж 0,5 м.
- 4.7. Після постановки автомобіля в приміщенні для стоянки двигун повинен бути зупинений.
- 4.8. У приміщеннях, призначених для стоянки, а також на стоянках під навісом або на майданчиках забороняється:
- палити, користуватися відкритим вогнем;
 - залишати відкритими горловини паливних баків автомобілів;
 - заряджати акумуляторні батареї (у приміщеннях);
 - зберігати будь-які матеріали і предмети;
 - мити або протирати бензином деталі або агрегати, а також руки та одяг;

- зберігати паливо (бензин, дизельне паливо) за винятком палива в баках автомобілів;
- заправляти автомобілі рідким (газоподібним) паливом, а також зливати паливо з баків і випускати газ;
- встановлювати предмети і обладнання, які можуть перешкоджати швидкій евакуації автомобілів у разі пожежі або іншого стихійного лиха;
- пуск двигуна з будь-якою метою, крім виїзду автомобіля з приміщення.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При дорожньо-транспортній пригоді водії, причетні до нього, зобов'язані:

- без гаяння часу зупинитися і не зрушити з місця транспортний засіб, а також інші предмети, що стосуються ДТП;
- у разі необхідності викликати медичну допомогу (тел. 103), а якщо це неможливо, доправити потерпілих на попутному транспорті до найближчої лікувальної установи;
- повідомити про те, що трапилося безпосередньому керівникові, а у разі його відсутності — особі що його заміщує;
- повідомити про те, що трапилось в поліцію, записати прізвища очевидців і чекати прибуття працівників автомобільної інспекції.

5.2. При виникненні пожежі під час руху необхідно зупинити автомобіль, вимкнути двигун, вжити заходів до гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння. За можливості повідомити про те, що сталося, у пожежну охорону (тел. 101). У будь-якому випадку доповісти про аварійну ситуацію безпосередньому керівнику.

5.3. При загорянні одягу необхідно передусім згасити полум'я підручним матеріалом. При цьому не можна накривати потерпілого з головою, щоб уникнути опіків дихальних шляхів і отруєння токсичними продуктами горіння.

5.4. За вимушеної зупинки автомобіля на узбіччі або на краю проїжджої частини дороги для проведення ремонту водій зобов'язаний включити аварійну світлову сигналізацію, встановити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані не ближче ніж 20 м до транспортного засобу в населених пунктах і 40 м — за їхніми межами.

5.5. Перед підйомом частини автомобіля домкратом необхідно встановити автомобіль на горизонтальному неслизькому майданчику за межами проїжджої частини дороги, зупинити двигун, загальмувати автомобіль стоянковим гальмом, вивести людей із салону, закрити двері, встановити під колеса, що не підіймаються, упорні колодки. Під час підйому частини автомобіля на ґрунтовій поверхні необхідно вирівняти місце установки домкрата, покласти під домкрат міцну дерев'яну підставку площею не менше 0,1 м² або дошку. Забороняється встановлювати домкрат на випадкові предмети.

5.6. За появи під час руху запаху бензину водій повинен негайно зупинити автомобіль, виявити причину появи запаху та усунути її.

5.7. На автомобілі, що працює на газовому паливі, за будь-якої несправності редукторів тиску, електромагнітного запірного клапана необхідно закрити витратні та магістральний вентилі. Автомобіль направити на перевірку до спеціальної майстерні (на спеціалізовану дільницю).

Завідувач господарством
(посада керівника підрозділу (організації) — розробника)

[Підпис]
(підпис)

О. Вук
(прізвище, ініціали)

Погоджено: Інженер з ОП

Юристконсульт
Ознайомлений

[Підпис]
(підпис)

С. Лопатка
(прізвище, ініціали)

[Підпис]
С. Озінська
Н. Якович